

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 256. An & quando Advocatus in causa sanguinis fiat irregularis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

specialiter à jure concessum, damnum sibi illatum prosequi in judicio per Accusationem, junctâ illâ dictâ protestatione, etsi id occasio Judici sit inferendi mortem vel mutilationem, quod ipsum non est extendendum ad causam extranei cujuscurque. Denique quamvis consultum sit, quin & praxi usque receptum, protestationem fieri statim sub initium unâ cum accusatione, sufficit tamen facta ante prolationem sententiæ, siquidem Voluntas, quam Clericus accusans omniâ protestatione habere censetur, ut accusatus occidatur, revocatus per protestationem postea factam ante sententiam, adeoque evitatur irregularitas, non secus, ac ea evitatur post revocationem Homicidii factam ante executionem illius, etsi hæc subsequatur. *Suar. l. c. num. 2. Avil. l. c. num. 9.* De cætero plures sunt casus, in quibus ad vitandam irregularitatem dicta protestatio non est necessaria, & primò quidem, dum accusatio est de crimine levi seu non merente mortem, dum nihilominus judex accusatum afficit morte vel mutilatione; quia inficitia vel malitia Judicis non debet nocere accusatori. *Covar. l. c. num. 3. not. 9. Nav. cit. num. 204. Avil. cit. num. 9. Diaz. pract. crim. c. 102. num. 13. Pirh. num. 10. Arg. c. postulasti. h. t. Idem est, dum Judex accusatum de crimine levi condemnet ad mortem ob alia delicta; quia id accusanti per accidens est. Nav. Pirh. *ll. cit.* Secundò dum Clericus, sive Laicus, sive civiliter, sive criminaliter de crimine inducente pœnam sanguinis, etiam ita enormi, ut Clericus accusatus ob illud degradari possit, accusat in tribunali Inquisitionis vel apud quemcunque alium Ecclesiasticum Judicem; quia ille non potest procedere ad pœnam sanguinis, non obstantes, quòd is tradere eum possit Judici Sæculari, quia id per accidens est. *Suar. l. c. n. 18. Diaz. l. c. num. 14. Barb. in c. 2. h. t. in 6. num. 10. Pirh. cit. num. 110. Reiffenst. num. 84.* Tertiò: dum accusatio vel denunciatio fit, sive à Laico, sive à Clerico de injuria non jam illata per crimen, sed inferenda, vel de crimine pendente in futurum, quod aliter impediri nequit, quam per denunciationem ad Judicem, vel accusationem; Idque, sive fiat ad proprium, sive alienum aut reipublicæ damnum avertendum. *Covar. Suar. l. c. num. 11. Pirh. cit. num. 109. Mol. l. c. d. 8. n. 9. Reiffenst. num. 86. Arg. c. accusasti. de accus. Si quidem SS. Canones non imponunt irregularitatem propter opus, ad quod lege naturali vel præcepto divinæ Charitatis quis obligatur, quale est accusare malefactorem, dum id necessarium ad defendendum proximum innocentem, avertendumque ab eo aut republica malum; neque etiam alibi in jure statutum, protestationem dictam necessariam, ad vitandam in hoc casu ad irregularitatem.**

3. Resp. Tertiò: Sed neque Clericus accusator, ut paulò suprâ insinuatum, sit irregularis propter mortem accusato illatam per Judicem, etiam si ipse reum capiat, detineat, & judici tradat ad puniendum, præmissâ protestatione. *Covar. l. c. num. 3. in fine. Diaz. l. c. num. 17. Pirh. n. 106.* Unde jam etiam locus ab accusatore indicari potest, ubi malefactor, v. g. fur, lateat, ut comprehendatur, ex intentione, ut reparat damnum illatum, ad hunc enim finem, cum licita sit accusatio, licita quoque sunt media ad illum. *Pirh. l. c. cum Nav. L. 5. conf. 9. b. t. Idque, sive fur sit fugitivus, ut Nav. cum tunc captura vel indicatio illius sit medium necessarium ad reparationem damni, sive non sit fugitivus, quia in eo casu captura*

& detentio, etsi non sit medium necessarium, est tamen medium utile, ad damnum reparandum.

Quæst. 255. An & quando testes in causa sanguinis fiant irregulares?

Resp. Quicumque, sive Clerici, sive Laici in causa, in qua agitur directè de pœna mortis vel mutilationis, liberè ferunt testimonium contra accusatum secutâ morte vel mutilatione, etiam si protestentur, se non ferre testimonium ad condemnandum reum, sunt irregulares; quia testis deponendo de crimine movet judicem ad ferendam sententiam, quæ maximè fundatur super illius atestatione, adeoque est causa moralis, & quidem potissima mortis, utpote cui nemo in hoc judicio sanguinis plus cooperatur, quam testis, per quem veritas elicitur. Et ita cum communi docent *Covar. l. c. §. 5. n. 5. in fine. Nav. l. c. n. 212. Diaz. in pract. crim. c. 102. n. 21. Suar. cit. d. 47. f. 3. n. 2. Mol. tract. 3. d. 47. n. 10. Pirh. h. t. n. 111. Castrop. tract. 29. d. 6. p. 3. per cor.* Dicitur primò: *In causa, in qua directè agitur ad pœnam mortis.* Secus est, seu testis non sit irregularis, dum agitur de crimine capitali civiliter ad interelle alicujus. *Pirh. l. c.* Dicitur secundò: *Liberè ferunt testimonium:* Si enim testis citatus detrectans venire & testari ad hoc cogatur præcepto superioris vel aliâ viâ à Judice (qui id in aliquibus casibus potest) non sit irregularis, etsi per accidens ad mortem reus condemnetur, cum id testi nequeat ad culpam ullam imputari; quia rei licitè operam dedit, & per se non sit cooperatus ad illum effectum, *Suar. l. c. Castrop. l. c. n. 3. Pirh. l. c. vers. non obstat etiam. Reiffenst. h. t. n. 105.* monens non esse similiter argumentandum de judice & aliis officialibus justitiæ, quia officium liberè assumpserunt, licet liberè assumptum postea necessario administrarent, & condemnent ad mortem. Dicitur tertiò: *Testantur contra accusatum.* Quia, si etiam Clericus in favorem rei, ad probandam ejus innocentiam, testetur, non sit irregularis; cum id ei prohibitum non sit. *Diaz. l. c. num. 22. Pirh. cit. n. 111. in fine.* Dicitur quartò: *Etiamsi protestetur:* quia cum testis, non propriam, sed alienam causam prosequatur, nihil prodest ei ad vitandam irregularitatem, nec ideo desinit testimonio suo influere in sententiam mortis. Porro illud hic notandum, quòd si Clerici in causa criminali agerent testes contra accusatum coram Judice Laico, fiant non tantum irregulares, sed & peccent, quia in causa criminali coram Judice Sæculari agere testem contra reum Clericis absolutè prohibitum; unde etiam ad hujusmodi testimonium coram Judice Laico ferendum nunquam cogi possunt.

Quæst. 256. An & quando Advocatus in causa sanguinis fiat irregularis?

Resp. Primò: Advocatus in causa sanguinis præbens patrocinium accusatori contra reum, isque condemnetur ad mortem vel pœnam mutilationis, sit irregularis, etiam si fuerit protestatus, quia Advocatus valde efficaciter docendo & movendo suis argumentis judicem ad ferendam sententiam, adeoque protestatio illius facta contraria non impedit, quòd minus sit particeps Homicidii; ita *Covar. l. c. n. 5. Diaz. l. c. n. 18. Suar. l. c. f. 4. n. 3. Pirh. num. 112. Castrop. l. c. n. 5.* dicens esse sententiam omnium, si tamen mors aut mutilatio actu non sequatur, uti Judex, ita multò minus Advocatus sit irregularis, cum irregularitas ex defectu lenitatis incur-

ineuratur nunquam, nisi ex actuali Homicidio vel mutilatione. Suar. l. c. n. 4.

2. Resp. Secundo: Advocatus impendens patrocinium reo, dum is nihilominus condemnatur ad mortem vel mutilationem, non fit irregularis, sive fit Clericus, sive Laicus; quia ex ejus patrocinio non sequitur mors, imò citius secutur, si reus illà defensione caruisset; nisi tamen Advocati imperitiã vel negligentia reus condemnatus fuisset. ut Suar. l. c. n. 6. Diaz. num. 20. Pirh. l. c.

3. Resp. Tertio: Si Actor seu Accusator injustè seu falso accusavit, & hinc reo absoluto Accusator Pœnæ talionis puniatur, Advocatus Accusatoris fit irregularis; quia eum in tali periculo mortis constituit; cum nisi Advocatus causam Accusatoris suscepisset, hic ausus non fuisset accusare; nisi tamen Advocatus bonã fide existimasset, causam Accusatoris esse justam; siquidem ignorantia invincibilis sicut excusat à delicto, sic ab irregularitate, utpote quæ in casu injustæ accusationis non oritur ex defectu lenitatis, sed ex delicto Homicidii, saltem indirectè voliti, Suar. Pirh. ll. cit. E contra, si accusator ob injustam accusationem puniatur pœnã talionis, Advocatus rei non fit irregularis, si tantum reum defendit, ostendendo delictum ei objectum non esse probatum, quia tunc ad pœnã illam talionis non concurrit, sicut concurreret ostendendo directè, Accusatorem esse calumniatum. Covar. l. c. n. 5. Suar. cit. f. 4. n. 7. & 8. Pirh. cit. n. 112. in fine.

Quest. 257. An & qualiter Notarii alique; qui sententiam sanguinis scribunt, subscribunt, subsignant, legunt, publicant, item executores sententiæ & justitiæ ministri sunt irregulares?

Resp. Omnes illos, secutã morte vel mutilatione, esse irregulares ex defectu lenitatis; cum omnes illi propinquè & notabiliter concurrant ad mortem, & inter eos sunt licitores, qui reum torquent ad eliciendam veritatem, satellites, qui reum custodiæ causã comitantur ad supplicium; & ita tenent Nav. l. c. n. 217. Sylv. v. Homicidium. 3. q. 2. n. 3. Avil. de cens. d. 5. f. 2. du. 1. Suar. l. c. f. 4. n. 1. Covar. l. c. §. 5. du. 1. Laym. l. 3. tr. 3. p. 3. c. 7. n. 1. & DD. in c. Sententiam, ne Clerici vel Monachi. Secus est de iis, quorum cooperatio magis remota est, v.g. opificum, qui furcam, scalam, funes confecerunt. Laym. l. c. n. 2. Castrop. l. c. p. 14. §. 4. cum Gl. in c. de cætero. h. r. v. causam. Mol. tract. 3. d. 74. num. 2. qui tamen uti & Laym. cum aliis censent, satis propinquè concurrere, etsi privata Autoritate id faciant, & hinc irregulares esse, qui scalam applicant, ad suspendendum furem, ligna ad comburendum reum comportant, & magis si rogam construant. De cætero irregulares non esse privatos illos, aut etiam confessorium, qui equum, cui reus insidet, incitant, aut reum movent ad procedendum, ut viã breviori ducatur, ut scalam ascendant, manus ligandas præbeat, ministro justitiæ se accommodet, etsi per hæc mors acceleretur, altruunt Castrop. Laym. Molin. & alii. Eò quòd hæc levia sint & quasi pro nihilo reputentur, verisimileque non sit, Ecclesiam in his casibus voluisse irregularitatem inducere, quamvis tamen pro majore cautela Suar. l. c. n. 10. moneat Clericos & Religiosos reo in ultimo supplicio pro cura animæ assistentes, ut caveant, ne verbo aut factò aliquo accelerent seu promoveant mortem aut mutilationem, aut etiam

R. P. Lenz. Jur. Can. Lib. V.

iplos Ministros Justitiæ, ut veniant, ac properent exequi, etsi id faciant ex pia causã, quia sciunt reum jam bene dispositum.

Quest. 258. Num Clerici interessendo ultimo supplicio rei illud purè spectandi gratiã fiant irregulares aut peccent?

1. Resp. Primò: Nec Laici, nec Clerici, modò præsentiam suam non exhibeant autoritativè, & hac ratione suo modo cooperentur, per hoc incurrunt irregularitatem; quia nullã ratione, nequidem remorè, cooperantur ad mortem. Gonz. ad c. Sententiam, ne Clerici vel Monachi, num. 1. Castrop. l. c. §. 4. n. 2. Nav. l. c. n. 214. Laym. cit. num. 2. Pirh. h. r. num. 113. & alii cum communi, contra paucos alios in cit. c. Sententiam. Quod tamen cap. dum irregulares dicit, intelligendum esse de autoritativa eorum præsentia, executioni sententiæ aliquo modo cooperante, ait Gonzal. l. c.

2. Resp. Secundo: Etsi non deceat Clericos, saltem Sacerdotes & in Sacris Ordinibus constitutos, immixtos reliquæ turbæ spectare ultima supplicia reorum curiositatis gratiã, & hinc ad summum peccent venialiter, ut Suar. cit. f. 4. in fine. Castrop. l. c. sunt tamen, qui eos ne venialiter quidem peccare censeant, si aliquid causæ rationalis adsit, præsertim si ita se collocent, ut non multum notentur à turba, vel si à longè ex domo aliqua prospiciant, ita Reiffenst. h. r. n. 114.

Quest. 259. An & quando Judices, Assessores, Consultores similesque ferendo aut proferendo sententiam mortis aut mutilationis incurrant irregularitatem?

1. Resp. Primò: Incurrit per hoc eam omnis Judex, sive Clericus, sive Sæcularis, & quicumque cum eo concurrat ad sententiam illam concipiendam proferendamque, ex ea ratione, quòd licet si omnes nullum committant delictum, quia tamen sanguinem alienum fundunt, vel ad fundendum concurrunt, carent perfectã mansuetudine & lenitate Christiana, reputantur ab Ecclesia inhabiles ad Altaris Ministeria, juxta dicta suprã; ita Arg. c. 1. dist. 51. Can. sepe. & seq. 23. q. 8. c. ex literis. de excess. Pralat. c. Clerici, c. Sententia, ne Clerici vel Monachi, est communis & certa, quæ tamen multas patitur exceptiones. Hinc

2. Resp. Secundo: Irregularitatem non incurrunt primò: Summus Pontifex, utpote illius solo jure humano, supra quod est Papa, inductæ incapax, adeò, ut ab ea ante Pontificatum contracta evectus ad illum per ipsam evectionem liberetur. Majol. de irregular. l. 2. c. 4. in princ. Reiffenst. num. 92. Arg. c. licet vitanda. de elect. c. ubi periculum. eod. in 6. Secundo: Judæi, Saraceni, aliique infideles, utpote Ecclesiæ legibus & pœnis non subjecti, ita ut, si talis ad fidem convertat, nulli effectui irregularitatis sit obnoxius, & si ipse prius fuisset judex, & sententiam mortis tulisset, aut ipse etiam justè vel injustè occidisset aliquem. Suar. de cens. d. 40. f. 7. num. 3. Tertio: Inquisitores Hæreticæ pravitatis, eorumque Assessores, Consultores, Commissarii, Officiales, utpote à Paulo IV. & Pio V. hoc privilegio præmuniti, ut irregularitatem non incurrant, dum Hæresis reos ad pœnas jure statutas, etiam mortis, condemnant, ut Castrop. tr. 29. d. 6. p. 14. §. 1. citans Pegna. Director. Inquisit. p. 2. comment. 20. Henriq. l. 14. de irregular. c. 12. n. 5. Avil. de cens. p. 7. d. 5. f. 2. du. 2.

T 2